

Funded by
the European Union

csometer

European Center for
Not-for-Profit Law

Концепція вдосконалення Автоматизованої системи реєстрації гуманітарної допомоги

Український незалежний центр політичних досліджень (УНЦПД) в рамках роботи над удосконаленням процесів надання гуманітарної допомоги та функціонування Автоматизованої системи реєстрації гуманітарної допомоги (АС ГД) представляє результати дослідження, створеного на основі даних, отриманих за результатом фокус-груп і опитування залучених до процесу гуманітарної допомоги сторін.

Документ охоплює ключові проблеми та виклики, з якими стикаються ОГС-отримувачі гуманітарної допомоги, міжнародні донорські організації, які надають гуманітарну допомогу в Україні, та органи державної влади, відповідальні за адміністрування АС ГД. Експерти УНЦПД, проаналізувавши отримані дані та існуюче законодавство, запропонували можливі шляхи вдосконалення Автоматизованої системи гуманітарної допомоги.

Матеріали створено в рамках проєкту “Барометр ОГС: покращення процесів надання гуманітарної допомоги”, який реалізується УНЦПД в рамках роботи Хабу Барометру ОГС в Україні за підтримки Європейського центру некомерційного права (ECNL) та фінансування Європейського Союзу.

1. Загальна візія

Автоматизована система реєстрації гуманітарної допомоги (АС ГД) є ключовим інструментом забезпечення прозорого, ефективного та оперативного ввезення, обліку й розподілу гуманітарної допомоги в Україні. З урахуванням змін у правовому полі, викликів, що виникли в умовах воєнного стану, та зростання навантаження на соціальні інституції, система потребує модернізації відповідно до очікувань суспільства, міжнародних партнерів та вимог безпеки.

2. Виклики, що вимагають реагування

АС ГД виконує свою функцію, проте має суттєві обмеження, що впливають на якість обслуговування як отримувачів, так і набувачів гуманітарної допомоги:

- Недостатність узгодження з державними реєстрами даних щодо ввезених вантажів призводить до затримок у доставці гуманітарної допомоги.
- Відсутність можливості коригування звітності отримувачів унеможливорює оперативне реагування на помилки.
- Складність обліку транспортних засобів, що надаються як гуманітарна допомога.

- Неспроможність місцевих організацій, що займаються гуманітарними ініціативами долати існуючий рівень бюрократичного навантаження щодо обліку та звітування за гуманітарну допомогу.
- Закритість даних про розподіл гуманітарної допомоги та існуючий рівень аналітики не дають змогу моніторити цей процес розподілу, водночас, під час воєнного стану розкриття сенситивних даних може створювати загрози безпеці гуманітарних організацій та волонтерів.

3. Пріоритетні напрями реформування

3.1. Модернізація АС ГД як інструмента державної політики:

- Інтеграція АС ГД до реєстрів Державної податкової служби України, Міністерства внутрішніх справ України, Державної митної служби України тощо.
- Розширення аналітичних можливостей для користувачів з візуалізації даних щодо розподілу гуманітарної допомоги за регіонами та типами потреб.

- Впровадження функцій спрощеного внесення, редагування та автоматичної перевірки облікових та звітних документів.
- Розробка та запровадження облікового модулю, функціонал якого дозволить отримувачам та набувачам-юридичним особам використовувати АС ГД як CRM систему.
- Налаштування ролей користувачів для доступу до різних типів даних, відповідно до мандата Міністерства соціальної політики України.

3.2. Правові аспекти функціонування АС ГД:

- Актуалізація Постанови КМУ від 09.10.2020 р. № 927 з урахуванням пропозицій з розширення функціоналу звітування та аналітики.
- Синхронізація типових форм звітності щодо наявності і розподілу гуманітарної допомоги із формами фінансової та податкової звітності.
- Закріплення правового статусу гуманітарного хабу як можливого отримувача допомоги.
- Удосконалення порядку обліку та списання гуманітарних товарів у випадках втрати або псування.

3.3. Забезпечення доступності та прозорості:

- Створення дашбордів для користувачів з аналітикою у розрізі областей, категорій товарів гуманітарної допомоги, часових періодів тощо.
- Встановлення механізмів безпечного публічного звітування, в тому числі з урахуванням норм воєнного стану.
- Розмежування даних, що підлягають оприлюдненню, та конфіденційної інформації, доступної лише для державних органів та донорської спільноти.

3.4. Підтримка користувачів системи:

- Розробка навчальної онлайн-платформи з покроковими інструкціями, роз'ясненнями законодавства, прикладами заповнення документів.
- Регулярне проведення тренінгів для користувачів АС ГД, органів місцевого самоврядування, працівників Державної митної служби.
- Забезпечення функціонування служби технічної підтримки користувачів АС ГД та роботи віртуальних консультантів.
- Запровадження навчальних візитів для обміну досвідом між адміністраторами АС ГД та міжнародними партнерами.

4. Алгоритм впровадження

Етап	Діяльність
Підготовчий	Формування міжвідомчої групи, аналіз функціоналу, збір пропозицій
Технічне доопрацювання	Розробка нових модулів, оновлення архітектури системи
Пілотування	Запуск у 3 пілотних регіонах, адаптація до потреб місцевих управлінь
Розгортання	Повноцінне впровадження по всій Україні
Підтримка та моніторинг	Технічна підтримка, збір відгуків, оперативне вдосконалення

5. Очікувані результати

5.1. Для Міністерства соціальної політики:

- Посилення аналітичних можливостей Мінсоцполітики для оцінки гуманітарної ситуації в регіонах.
- Скорочення часу оформлення та доставки гуманітарної допомоги до набувачів.
- Підвищення ефективності контролю за обігом гуманітарних ресурсів.
- Забезпечення прозорості та безпеки інформації у взаємодії з донорами.

5.2. Для отримувачів гуманітарної допомоги:

- Зменшення адміністративного навантаження через автоматизацію процесів.
- Можливість оперативного виправлення помилок у звітах без втрати попередніх даних;
- Доступ до чітких інструкцій та професійної технічної підтримки.
- Сприяння прозорому обліку гуманітарної допомоги та захисту від юридичних ризиків.

5.3. Для міжнародних донорів:

- Кращий доступ до актуальних, агрегованих і безпечних даних про розподіл допомоги.
- Спрощена процедура взаємодії з органами державної влади України.
- Можливість контролю ефективності використання ресурсів.
- Узгодженість національної системи з міжнародними стандартами звітності.

5.4. Для кінцевих набувачів допомоги (особи, які постраждали внаслідок воєнних дій і збройних конфліктів, внутрішньо переміщені особи тощо):

- Своєчасне отримання допомоги завдяки прискоренню логістики та оформлення.
- Зниження ризику недоотримання через втрати або затримки на етапі реєстрації.
- Посилення прозорості та довіри до системи надання гуманітарної підтримки.

6. Висновки

Реформована АС ГД може стати опорним компонентом цифрової інфраструктури соціальної політики України, що дозволить оперативно реагувати на гуманітарні виклики та забезпечувати потреби населення в умовах криз. Спільна робота органів влади, ІТ-розробників, громадського сектору та донорів є необхідною умовою для ефективного впровадження цих змін.

Дослідження проведено Українським незалежним центром політичних досліджень в межах проекту «CSO Meter: Empowered for Action» в рамках роботи Хабу Барометру ОГС в Україні за підтримки Європейського центру некомерційного права (ECNL) та фінансування Європейського Союзу.